

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע"נ

ברוך דוב ז"ל בן יבלחט"א משה חיים ווידרא נ"י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ"ל

מראה מקומות רשפי אש

לע"נ מרים שיינדל בת יצחק"א אפרים שמעון סינאוויץ

LAKEWOODDAFYOMI.COM

כתבה גר ויתום משום דהרבה פעמים הגר עצמו כיתום.

ועוד י"ל דלכן לא כתיב גר ויתום, שבא לרמוז שאם גר דין עם יתום אסור להטות דין של א' מהן ואם מטה דין א' מהן עובר בלאו [וזהו גר יתום שהמשפט הוא של גר ושל יתום], אע"ג דב' גרים שדנים זה עם זה או ב' יתומים אין עובר בלאו זה אם מטה דינו של א' מהן כדמוכח בירו' ר"פ שני שעירי אבל בא' גר וא' יתום עובר.

יז, יח, כא, כב. ולא תחבול בגד אלמנה וזכרת כי עבד היית במצרים ויפדך ה' אלקיך משם ע"כ אנכי מצוך לעשות את הדבר הזה וגו' לא תעולל אחריך לגר ליתום ולאלמנה יהי וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ע"כ אנכי מצוך לעשות את הדבר הזה. יל"ע למה גבי עוללות לא כתיב ויפדך ה' אלקיך משם כמו גבי בגד אלמנה. ונראה דהוא ענין אחר לגמרי דגבי עוללות כונת התורה לומר שירחמו על העני כי אתה בעצמך היית גר והרגשת נפש הגר ע"ד כי אתם ידעתם את נפש הגר וגו' ול"ש כאן לומר ויפדך משם כי אין זה שייך להענין, אבל גבי לא תחבול בגד אלמנה ענין אחר הוא שרוצה לומר אע"ג שעיי"ז אתה יכול להפסיד החוב נכי מסתמא המשכון הוא שלא יפסיד החוב] וזה אינך חייב ולזה אמר וזכרת כי עבד היית במצרים ויפדך ה' וגו' אע"ג שלא הגיע לך כמ"ש הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז ומ"מ נתן לך ולכן גם אתה חייב לקיים אע"ג שיכול להיות שתפסיד ע"ז. ובזה יש לבאר ג"כ למה גבי עוללות כתיב בארץ מצרים וגבי חבלה כתיב במצרים, כי לגבי עוללות אין נ"מ היכן הי' עבד העיקר שהרגיש טעם עבדות ולזה קאמר אז כשהיית בארץ מצרים היית עבד אבל גבי חבלה בא לומר שהיית עבד להמצרים שאין שום עבד יכול לצאת משם (כמ"ש במכילתא בשלח) ובכ"ז פדך ה' משם אף שלא הגיע לך ולכן גם תוותר להאלמנה.

כא, כב. כי תבצור כרמך לא תעולל וגו'

הקב"ה השגחתו מהם נהפך בחזרה לקללה וזהו מש"כ כאן לא יבא עמוני וגו' ע"ד אשר שכר את בלעם וכ"ת הרי למעשה לא הזיק כלום לכן קאמר ולא אבה וגו' ויהפוך ה' וגו' כי אהבך וגו' היינו שהפך וזהו רק כ"ז שאהבך אבל מיד שתחטא עלול להתהפך שוב לקללה כמו שהי' באמת וא"כ הזיק לך הרבה ולכן לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימך לעולם.

יט. לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב וגו' כי תועבת ה' אלקיך גם שניהם. כתב הרמב"ם בפ"ג מא"מ ה"ז המקריב אתנן ומחיר כאחת ע"ג המזבח לוקה א' על שניהן משום שנאמרו בלאו א', ולפ"ז נראה דחצי זית מאתנן וחצי ממחיר מצטרפין ללקות עליהן דקי"ל כל שאין חולק מצטרף, וי"ל שזה רמוז בפסוק כי תועבת ה' גם שניהם היינו אפי' כזית משניהן כא' ג"כ תועבת ה' ולוקה.

כ. לא תשיך וגו'. מה שסמך פ' רבית לפ' אתנן ומחיר י"ל דרמוז כאן דהמלוה ברבית אין בא לבית ה' כמו אתנן ומחיר דהיינו שאין קם לתחה"מ.

פכ"ד. א. וכתב לה ספר כריתות. כתבו בשם הגר"א ז"ל דלכן נקרא גט משום שאותיות ג"ט לא מצינו סמוכים זה לזה בכל הפסוקים ולכן הוא סימן להרחקה. וצ"ע דגם אותיות ג"ק ז"ט ז"ץ ז"ס ס"ץ לא מצאתי סמוכים בפסוקים [אבל השאר נמצאים או ישר או הפוך]. וי"ל דגט הוא הראשון שאינו סמוך, גם לפי מה שהעתיק דברי הגר"א בס' דברי אליהו מס' גיטין א"ש ע"ש.

יז. לא תטה משפט גר יתום. כתב הרמב"ם בספ"ו מדעות א' יתום מאב וא' יתום מאם ועד אימתי נקראו יתומים לענין זה עד שלא יהיו צריכין לאדם גדול להסמך עליו ולא להטפל בהן אלא יהי' עושה כל צרכי עצמו לעצמו כשאר כל הגדולים, ולפ"ז נראה דגם יתום בחיי האב כגון שאביו ואמו נתגרשו והוא נשאר עם א' מהן וחסר לו השני דינו כיתום, וכן גר שנתגייר ועודו צריך להוריו אבל אינם אתו דינו כיתום דקטן שנולד דמי, וי"ל דלכן כתבה תורה גר יתום ולא

עח

דברי שקלים אליהו

מסכת גיטין

(דף ב'). המביא גט וכו' ובתוס'
 ד"ה המביא גט, ומה שנוהגין לכתוב י"ב שורות בגט
 אומר ר"ח משום דגט בגימטריא י"ב,
 וצ"ל הטעם למה בחרו בגט שאין לו
 ביאור בשום מקום יאמרו ח"ד או ז"ה
 או י"ב שהם ג"כ מספר זה, וי"ל משום
 שאין בלשון הקודש שום תיבה שתיינה
 שתי אותיות אלו רצופות בתוכה להראות
 כי נחסרד הזוג כמו שנאמר וכתב לה
 ספר כריחות: זכרון בספר.

(דף נ"ח). אמר רבה בר חנה אמר
 ר' יוחנן ארבעים סאה קצוצי
 תסילין נמצאו בראשי הרוגי
 ביתר, ר' ינאי בשם ר' ישמעאל אומר
 שלש קופות של ארבעים ארבעים סאה,
 ולא פליגי הא דרישא הא דדרעא, ולשון
 רש"י ז"ל דדרעא ארבעים סאה, ודרישא
 שהם גדולים ד' בתים בכל קציצה הוו
 ג' זימני ארבעים סאה, והוא דבר זר
 מאד, וכי בעבור שיש בשל ראש ד'
 בתים הוא גדול ג' פעמים על השל יד,
 והלא בכל בית אינו רק פרשה אחת
 ושל היד הגם כי אינו רק בית אחד
 אבל הלא יש בו ארבע פרשיות (ועי'
 רש"י שהתעורר ע"ז) וי"ל שהסי' בגמרא
 הוא בהיפך, דדרישא היה פעם אחד
 ארבעים סאה ודרעא היה ג' פעמים
 ארבעים סאה, כי קי"ל. כל זמן שבין
 עיניך יהיו שתיים, ולכן בהנחתם פניחיים
 חשל יד תחילה, ובחליצתם חולצים השל
 ראש תחלה, והנה מדרך הטבע אין כל
 ישראל מתסללים בשוה, זה התסלל, וזה
 מתסלל, וזה עומד להתסלל, והנה זה
 שהתסלל וכבר גמר תפלתו, אין עוד
 עליו של ראש אב"ל של יד היה עוד עליו,
 והרגוהו כך, והב' שהוא מתסלל עתה,
 יש עליו גם השל ראש גם השל יד,
 והג' המכין את עצמו להתסלל, לא הנית
 עדיין

הפרוכת מ' ורחבה כ' הו"ל סביב ק"כ
 אמה, ואמות כלים בת ה' טפחים, הו"ל
 סביב ת"ר טפחים, ומדרצו הכל לזכות
 במצוה, אחזוהו ש' כהנים כל אחד בכ'
 ידיו, דחו"ל נמי ת"ר טפחים:
 תפארת ישראל

מסכת כתובות

בירושלמי בנרניה דמר שמואל
 אישחביין וכו' אמרין
 לשמעון בר בא איטפל בקרובתך נתיב
 לקדמייתא ומיתת, לחנינא ומיתת, ומה,
 בנין דמשקרין, ח"ו לא משקרין אלא מן
 חטאת דחנינא בן אחי ר' יהושע שעיבר
 שנה בחו"ל, וכתבו המפרשים משום
 שקרובים היו לחנינא וכו', וי"ל באופן
 אחר דאיתא בירושלמי עה"פ אקרא
 לאלקים עליון לא"ל גומר עלי רבת
 שנים ויום אחד בתוליה אינם חוזרים
 ופחות מבת ג' שנה ויום אחד בתוליה
 חוזרים, ואם היתה בת ג' שנה ויום
 אחד ואח"כ עיברו ב"ד את השנה בתוליה
 חוזרים, והקב"ה משנה הטבע וכו', ולפ"ז
 י"ל דח"פ דבנתיה דמר שמואל היו
 בנות ג' שנה ויום אחד ואז בתוליהם
 אינם חוזרים רק שהם ראו שחנינא בן
 אחי ר' יהושע עיבר השנה בחו"ל והם
 סברו שכדין עיבר את השנה וא"כ
 בתוליהם חוזרים לכך אומרים טהורים
 אנו, אף שנבעלו אעפ"כ טהורים הן,
 מחמת שחשבו שהבתוליהם חוזרים, אבל
 לפי האמת שעיבר שלא כרין א"כ
 היו בנות ג' שנה ויום אחד ובתוליהם
 אינם חוזרים, וז"ש בירושלמי ח"ו רלא
 משקרין אלא מן חטאת דחנינא מן וכו'
 דעיבר שנה בחו"ל והם טעו בזה שסברו
 שעיבר כרין:

שנות אליהו.

שאלות

חת"ס סופר חת"מ

ותשובות

אמנם כד ועיינה שפיר גב זה ליחא דעומד ג' לא מועיל ח"כ יס
לו אלל הקבל עומד עומד ליתן לו לר' ישראל והוא העשה
העשה לר' עשה כפיו אלל אי לית ל' אלל הקבל כלום לא מהבי
עומד ג' כעומד ויעי' עם בש"ך קק"ג:

ונשובה ונראה ותיקן ה' לו לר' ישראל עומד אלל הקבל דהכי הוא
בעלמו כ' שבשעה שכלה להסתכל עומד החקק הקבלה אחרי
שאל' כ"ל באקוסם כל בני הקבלה וכן מובאר עוד ודבריו שלאחר
שחקבל להשגב ומהפני העיר בקשו עומד שיתן מדה יין לכל א' והם
ואחר הוא עסק זה עולה לעשרים ארבעים וסדבר מובן דהיינו מדה יין
לכל א' מוצי' הקבלה ללמוד לר' אלל בשום אופן מעלה לסקן
עשרים ארבעים נוכל' שה' ועשה זה על קבלתו באקוסף כל בני הקבלה
ומיד שחקבל הרי הוא ככל א' עבדי העיר ואין לר' לזה זמן רב או
עומד כי דברי קבל אינם לר' קין וכו' שכבר שילם מעותיו ע"י
שומר ל' משה:

ומבין שאלם ירלו להלוי' ולהפרי' והם אז בחיטוף אלל בשום אופן
כ"ל באקוסם כל בני קבלה אלל המוצרי' אין להם שום יכולת
על זה וכו' הכא לא ה' כ"ל אלל' כל המוצרי' אלל לפי עשהו בקש
ועם שסתמלו פלם ומהפדק יר'ה ולא עולאו רלוטו מיד וכעוס ז'וא"ל
אלל מוחלים לך וכו' יין נתן רשות למחול. ולא עוד אלל אלל ה' כל
בני הקבלה בלחור עומד ואחריו לו כו' ע"ד כעס אלל מוחלים לך נמי לא
ה' מועיל לדעה ר' ירוחם בש"ע קוף ק' סל"ג ואם' להורחם חיים ר"ם
ג' פשוטו עסקה ע"ז עשה דלמור' החם הרי קפדי ומרבי כשיי'הו
דעומד מ' עשה עשה כעוסו מה' יע"ם מולד כי בקל י'ם ללחם
קופי'הו כעוסו ע"ז גם הוא לא אחר אלל בעומד עומד בשני ב"ד
ועדים כעוסו עולמו למעין שם אלל הכא לא ה' שם ב"ד ועדים כי
כל הקבלה כעוסו' הם ולכ"ס פשוטו יולי' בעלמ' כיהי'. וכו' שאל
ה' בלחיסוף כל בני קבלה רק איזה ומהפדק' שחמור עומד ריב
והכעוסם לפי דברי עולמו אלל' פשוטו עומד כשהי' הוא בשוקה נקבלה
כמו שה' ולא יציע' שאינם מוחי' להחזיר לו מ' שנתן אלל' מלר'ך
ליתן מ' שפאר חיי' ולא עוד אלל כל מ' שפאר על סקבל מ'ואו ועד
עכשיו ומחול' והלחמה עולים ועקים ככל מוחי' לשלם להם עד שיעי'ו
לעלמו עומד' וכל בני הקבלה כעוסו מ'ם כר'כום ורשום:

וכיון שכן ונראה שאל' הם לו עשה יעריהו ויחולו נמי להחזיר לו
ועשהו ע"ז ביון דבאחמה עשה עומד לר' עשה אללם לא ה'
לו אללם כלום ולא קנה בעומד ג' והוא יסחפי' דינא עומדסוואו יקלם
לר' עשה ובלחיסוף יעיי' בהכמותה מ'אל' ב' ק' ק' ע' ו' אלל' הס'ך
דפ"ר עם בקבל' מ' אלל הכא דלחמ' כמי' לר' עשהו ע"ז אלל גם הוא
ידה והואל' ומה שמנוע לעמינתו כל' פשוטו דר' ישראל מוחי' לשלם ע"י
דברי עולמו ע"כ לא ראי' להלר'ך יחר והם יין כהן קורח ימחל
ל' בקולו ללא עבדי דעל דהכי דייקן ל' ולכל אלמ' דבוח' וחי' זה
שלוס על דיי' ישראל הכ"ד הכחש פה ק"ק מ'ר' גבי לים ג' מ'ר' אלל
תקפ"ג ל'ק'. ומה"ק קופר ונפסדו:

חשובה קלא

שלום רב יוחזק לעוסק בשוקי מורכ' הים עמי' לדיק ורב ה"ם
בגאון הסודן המושלג ל' ע"ה פ"ה כקפ"ה מורה בונים ל'י
לכ"ד ר"ע נק'ק מאלעמקדוקר' יע"ל:

יקרת ונחמד הננים אביעי' החמול יום ע"ק ויהי ל' שפשוטים ועיני
להתענג בעומד' דעם וספסח ט"ך דברי חרותו אלל' אחרת
דקפי' לים לפי'ו אלל' דלמור' ב'ק'ם סבולה דלמ' קין פירות לאו
כקין הגוף דעי' לא מייחי' כביכום עשהו ונקבה החמרה ציובל עומד
ללא מ'י' למיעוד החלמה אכר' נחה ל' וקפי' ל' למ' מ'ם מלחמ'ו
דבעתה ע"ז להחזיר ויקרי' לכס ולית לים צ' אלל קין הפירות עברי'
לר' להחזיר ואל'ם יוקרי' לר' מ'ר' לא מיקרי' החלמה אכר' נחה
ל' ש' כ' מ'ר' כי שועו עמי' מ'ר' הגאון ל' לייטב קופיה הרלפוסים
שקפשו בעתה ע"ז להחזיר אחאי' מועיל' אלל' אינו יוכל לסקדי'ו ולא
היו עתה עומד עומד' דנים חרות' צדיקים ע"ז ע"ל והיא קופיה חוק'
ב"ד קל' ע"ז ע"ז ח' מ'ר' כ'י' דמחה ע"ז להחזיר ליכא שור' בעתה
רק חולה כפוא' עומד' ככונתן קחם רק שמוצי' כעול' עול' ע"ל יהיה
יכול לסקדי'ו ה"ל שור' בעתה כמו דלחמ'ה ה'י' חילוק בע' ר"ם סוגר'ם
צאנורו ע"ז ע"ל חקפ'י' לפלוני ה'י' ג' בני' שור' וצאנורו חוק' מלוגי'
אי' ג' מ'ר' דה'י' שור' בע' וי' דבוח' וכו' מ'ר' דבוח' וי' ע"ל
קפי' ה'ל' למקל' דעי' שחמור' ל' ה"ל לכס מ'ר' דלחמ' שור' ונחמ' מ'י'
ש' החמרה ציובל אלל' לחוק' ללא חילוק' כל' הדעה ק' מ'ר' להחמ'ה
וכ' עד שכן עול' צדיק' ק' ב' כדברי מ'ר' הגאון ל' אלו דברי דברי
סמ' — אל' מייח' צדיק' ק' ב' ולא מלחמ' נחה או דעה מל'ר'
לך כהן כתי' שני' חוק' ב"ד קל' ע"ל מ'ר' ודמחה רבו סר'ן צדיקים
ע"ם ע"פ קידוחן וגם עיקר קברה מ'ר' ל' לא שיעול' ל' כלומר' לא
קפדי' ל' דעה ב'ק' שיעור' שור' בעתה וכו' ה'י' ע"ל י'י' שור'
במכר' או מהנס דוקא בע' בני' כיימח' עלי' שור' דל' איכנס כדחם

עומד ור' אלל' דלחמ' היינו מלחמ' ואל'ם גרוסה מלחמ'ה אל' לא חמרה
אלל' מלחמ'ה וכו' בע' אלל' בענין עמך או עמיה וכו' לא יכול אלל'
למכור או ליתן ולשייר לעלמו כח מ'ם ומה שנתן נחן ועם שפיר קיי'
והבזיא רחיה ע"ז הוא צדיק' זמן לדעתי ור'עו ומקומו ה'אל מוכר'ע
דפ"ר'ו מדמה יוצל לסיור צמחיה וכו' עומדו קיים עד היצ'ל. ויפין
ועתה למח'ק מ"ל' עשתי'עס ויצל עסמלה דלחמ'ר שדכו כביצ'ל כוס
אקור למסור צ' עימן ועמחה דלחמ'ה כן בייח'ולוי' מושב לחמ'הו יע"ם
ואין לך שור' גדול ומה האומם דצרו לל'ע דעמ'י' צ'ם על רעב'ם
וראצ'ד קל' דמחר' להסור וכו' דל'ן להבזיא רחיה לדביהם מ'אל
דלמור' ש'ה חמרה ציובל ומואל' לדיק קצור בקצר שחיי' ע'לו וחיטוק
ל'י דלמור' למסור דל' ומה אין רחיה לעלמ' צרסוח בעלים עבדי ע"ם:
ולר'די' כל' רחיה צמח'ם להכונ'ם דל' ק'ד כהדופלוי' דמסירה ש'י'
אקורה ון הסורה אל' צ'רסוח בעלים כמי' אקור' ומהם דל'ל'
מכירה לל'ימחה שפיר' אלל' לכת' לחמ'הו כמות שיהי' אל'ל' לא צניק'
ובן לחמ'הו, ור'עו ונחור' להיח'ולוי' דמשייר' חפירות צרות עימן
ועמחהו ואל'ה ה'י עכירה למה עומדו אל'ל' חילופ' על מ'ר'ה אגרי' לא ל':
וב' מה שר'ל'ה פ"ר'ו מ'ר' ל'י לחקן ב'ם חקירה ע'לו מ'ר' ע"ז להחזיר
מוכירה לפימה ויחא ל'י דל'ל' כמו חקן מוסלמי' בע'ג אומר' אל'י
עבדי' ע'בד'ה לר'ך כי ז'ם נוסי' לר'ך קבל'ה לקבל' חילוק' שציי'הו למה
זה נקבל' שור' ח'ה ל'ל, אלל' החמ'ה יורה דר'ם כי הפסד' רב צניח'ם
כפ'למור' ע"ז שחמ'הו לו ה'י' עמך או נחה לו לחלוט'ם רק כהנח'ל'
ואם יר'לה למחול' כפ'לו אינו לר'ך שום קין ושיכיה או חלי'ם' עומד'ם
כי כבר קפ'לו מ'ר' לגמרי' לסיח' ע'לו והמח'ל' נמח'ל' קין הפירות
אל' יר'לה ח"כ' למחול' גם אקור' לר'ך קין עומד' כי לא קפ'לו עימן
ומש'ם וכו'ם' בקין דיוכל' דל'קור'ה איכ' למכור' לל'ימחהו ומסירה ל'ל'
מיקרי' נחה ל' ח'ה הוא העומד וסחילוק' בע'ג כפ'למור' ע"ז שלל' חקפ'י'
לפלוגי' ח'י' סמ' כחה ומחמ'ה לכל עולם גם לפלוגי' עמך אק' רק
למח'ה המח'ל' ואל' יר'לה למחול' על הנח'ל' ולבע'לו ה'י' הוא ומחמ'ה אל'י'
לחוח'ו פלוגי' כר'ם צ'ם רכ'י' קופ'ו ועיי'ם ק'ק' ח' וק'ק' ע' מ' מש'ל'כ'
בלחור' ח'ן אל' חולם להחזיר' לחוח'ו פלוגי' לריכה בע' חמ' ע"כ אינה
ומחמ'ה לשום אל'ם ש'ל'ינו כיימח'ה ח'ה צ'ור:

נמצא ק' מעלתו ומחמ'ה שפיר' דעי' נחמ'ה ה'י' לכס ויח' צ'חמ'ה
מש'ל'כ' קין פירות לא מיקרי' אל'ר' נחמ'ה ל'י אלל' קופ'י' החוק'
אינה ומחמ'ה כיון דל'ל' מל'י' שיהי' שור' חמק'ר' בעתה כמי' ללא
מיקרי' לכס עומד' דכח חמ'ר מושר'ב צ' מ'ר' ע'ה עקבה ה'י' הוא ע'לו
ואל'ם' לחור' חמ'ים מחמ'הו דיד'ם כל' ש'ל'ם יוכל' להקדי'ם אינה
ומחמ'ה וכו' ק'ל' לחוק' דהקפ'יד' דוקא צמק'ם ע"ז ומח'ם חמק'הו או
מחל'כ'ם והקפ'ו מ'ר' מ'מחמ'ה ע"ז להחזיר' ולב'ק' מוקי' ח'ר' דהקד'ם ללא
דוקא אל'ל' בהעמ'ה ח'י' מילחמ' או ליכא העמ'ה אל'י' משייר' הסקד'ם
על'ה י'י' יוכל' להקדי'ם מ'ר' או מחמ'ה ולי' איכ' העמ'ה אל'י' משייר' שום
דבר חמ'ר איכ' ומחמ'ה ח'ה דעה ח'ר'ן בע'י' מוק'הו דעמ' ח'ר'ים ק'י'
צ' ה'ל' וצ'ור' לכל ענין:

ומידו ק' דער צלח'ם' לא קפי' כ'כ לא עיני' לדעה ח'ר'ם דסיכ'
שחמ'ר ע"ז להחזיר' זל' צמח'ה דמי' ויכול' לעב'ב אקור' לעלמו
ח'כ' ש'ל'י' וס'ל'י' צ'ן ע"ז להחזיר' לקין בעתה שתיובל' סוב' אלל' אל'י'
לדעה הפוסקים דס'ל' חמ'ה דמי'ם לא עמ'י' מ'ר' ע' לחקן צ'ן צ'יכורים
לחמ'הו דבאחמ'ה לכס כח'י' וס'ל'י' מיקרי' שפיר' לכס וס'ל' צ'יכורים
א' ה'ם חמ'ה חלדמ'ה ח'ר' ל' ה'י' מיקרי' ל'י' א'ך חמק'הו צ'יכורים דעב'ר'
לכות' סקד'ם' אק'ר' נחה ל'י' ואל'כ' בני' כעין שמתנה סקד'ם' וס'ל' יתב'רן
כקן מחמ'ם ומחמ'הו לל'ימחהו ואל' קין פירות' בעלמ'ה או ללא דקין
פירות' ה'י' כמו קין הגוף אלל' א'י' קין הפירות' אינה כקין הגוף אינה
בכלל נחה ל' ומ'ן:

ורב"ר רל"ע ור' שמועיה דלחמ'ה ליקן אינע' צ'י' מילחמ'ה מ'ר'ם אל'י'
צ'חמ'הו, כרל'ם בקיבה מ'ר' ע"ז ק'ל' דלחמ'ם אחרת' חייב
בלחמ'הו דל'ל' כ'ר' שמוע'י' ז'ל' ובלחמ'הו ל'ע' הא' מוצר'הו דמחמ'ה ע"ז להחזיר'
מהנה בעמ'ה ס'ל' ע"ה ואל'ו חמ'ה ע"ז שמתעס' ל'י' דבר' פלוגי' ואל'ם
ול' עשה קי'ל' דבוח'ן דעב'ר' דמי' וס'ל' כפ'ר'לה להחזיר' ואל'ם ע"ז לא
ה' כ' כהקיים' סהנאי', החמ'ה ל'ר'ם' עמ'נה למח'ק' מ"ל' מוכירה ס'ל'
או למח'ק' ב'ן קיח' סהנאי' צ'חמ'הו ל'י' צ'חמ'הו ל'י' צ'חמ'הו ל'י' צ'חמ'הו ל'י'
צ'חמ'הו ל'י' צ'חמ'הו ל'י' צ'חמ'הו ל'י' צ'חמ'הו ל'י' צ'חמ'הו ל'י' צ'חמ'הו ל'י'
כ'ל' חמ'ם לסר'ל'ם ז'ל' ק'ל' דמח'ה מ'מחה מ'מחה בעלמ'ה רק צ'חמ'הו
צ'י'ק' דבר' סהנאי' לל'ל'ה צ'י' אל'כ' ק'ל' להכר'ם' היי' להחזיר' ע'ל'ם
י'ח' צ'חמ'הו מ'מחה חל'ל'ם חל'כ'ם אחרת' חיי' י'ח' לעמ'ה אל'י' יתל'ם
מ'מחהו ל'כ' מ'מחהו ל'כ' כהנח'ם אל' להחזיר' אל'י' מ'מחהו ל'כ' מ'מחהו ל'כ'
ק'י' חכ'ים כפ'י' ד' כהן אל'י' חמ'הו לו דמי' ואל'י' חל'כ'ם מ'י'ח' ע'מ'הו
אל'י' כהנח'ם ללא י'ח' כהנח'ם דמי' ואל'י' חל'כ'ם מ'י'ח' ע'מ'הו ל'כ' כהנח'ם
וב'ן כהנח'ם כדברי' מ'מחהו מ'מחהו ל'כ' כהנח'ם מ'י'ח' ע'מ'הו ל'כ' כהנח'ם
מ'מחהו ל'כ' כהנח'ם ל'כ' כהנח'ם ל'כ' כהנח'ם ל'כ' כהנח'ם ל'כ' כהנח'ם ל'כ'

שורת

סימן לח

דובב מישרים

קט

סימן לח

ב"ה

לכבוד ידידי הרב הגאון החריף העצום מו"ה אברהם יחיאל בלאנקמאן שליט"א האב"ד שברשינ

ע"ד ק"י לפ"ד בירושלמי זפ"ד דפקחים דג"כ של כשרה אקור זכנאח איך משכחה לה אפר של פרה אדומה לזואות לעמאחי מתים דכרי ק"ל כל הנקברין אפרן אקור, וזפרה אדומה דכתיב זכ ישרף כשביא עלימה וזורפה עם כניס"ג שלה, אי"כ כרי נהערז זכ אפר של גיכ"ג דאקור זכנאח, ואיך יזכ על כטמא זימותה כחמכ, לכויו כעודר כנאח מחזירו דמנואר זשי"ס ר"כ כ"ה דלוינו מוכ עליו זימותה כחמכ.

ועוד כוסוף כ"ה להקשות דגם זימותה כגשמים יכ"ה אקור לזואות למ"ד מלות לזכונה נתנו, ואף לשי' כזבול דק"ל דגיכ"ג אף של כשרה מותר זכנאח מ"מ יקשה לר"ש דק"ל גיכ"ג אקור זכנאח, איך אפשר לזואות כנ"ל, וא"ל דאפר של גיכ"ג זטל זרוב האפר של כפרה כה ר"ש ק"ל, לפי פ"ה כר"ש זיי"ז דזבול יום, דמזי"מ לא זטיל וע"ה זשי"ת חת"ס אר"ה סימן קל"ז, וכתיב חירן זפלפול חרף.

והג"ל דכנה כטור"ה זרי"כ שם זחי' אגני מילואים כעיר אכא דמודר הנאח ממעיין דאקור לזבול זימוכ"ה כה כוי דבר שאינו מתכוין, דכוא מכוון לשם מלוא, ואי דכוי פקיק רישא כה לענין כנאח פקיר שרי כמי"ש כר"ן פרק גכ"ג כנודע, אולם זשי"ת מכרי"ה ק"י שכ"ו חירן דנור דין כקדש יש לו דכא ק"ל יש משילב זקונמות וזמשילב עשה דבר שאינו מתכוון כמתכוון כמזואר זשי"ס פקחים דף ל"ג, דזכקדש גס מתעסק סייב ונחכוון לזחחמם זניו חולין ונחחמם זניו עולב ממל כמזואר זשי"י שם, דלא כתיב זיב מיעוטא עי"ש וא"כ ממילא גס זקונמות חייב אפי"ג שאינו מתכוון, וא"כ לפי"ז שפיר מתורן ק"י כתי", דכל זכ תינת זקונמות אכל זאיסור כנאח דאפר גיכ"ג שפיר מותר לזואות זימותה כחמכ משום דבר שאינו מתכוון כתי' כטור"ה כנ"ל.

ואולם כתזתי כ"ו לפי ק"י כתי", אכל לדעתי זמתי"כ ל"ק כלל מכה דמזכ זימותה כחמכ, דמכ הנאח יש לו מכאפר כה אינו יהנה רק מהמים וזמים כלא מותרין לו לזכנות מכה, ורק זנודר מן המעיין דממים אקורים עליו זכנאח אקור זימוכ"ה משום שזככה מן המים, וז"פ.

אבל עדיין ק"י כשני דלמ"ד מלוא לזכנות נתנו חסר כזואה לא מתורלת זכל כנ"ל, דכרי כנכ כוא מכאפר זקיום כמלוא, וגם שזיב מתכוון, כיון דמתכוון כוא לכמלוא ולמ"ד מלוא לזכנות נתנו שזיב כנאח זו ליאקר זכאכ"ג.

והנראה דכנה זכר זודע מדזכי כרש"ה זחולין דף פ"ט דלמנין איסור חל על איסור ל"ה לאיסור גיד שחל משעה יזירחו אלא משעת לידתו, משום שאפשר שזישחט אמו וזיב לניד ביתר גמור של אכילב על ידכ משום כזי לא חזינין לזכ לאיסור חל על איסור עד שזולד יפ"ש, ועפי"ז י"ל דגם לשי' בירושלמי דגיכ"ג של כשרה אקור זכנאח מ"מ כיון דחלו ועומד, אולי חזנבל זככמכ וזיב כניד מותר זכנאח ורק זשעכ זשעשחכ זככמכ זכככר אז על האיסור כנאח דניד, אכל כלא אז מלכ ג"כ מלות שריפה של פרה גס על כניד, וא"כ כוי שפיר זככשפין וכמזואר זירושלמי פקחים פ"ז דלחמי תורכ אס חזקן קודם כוי זקבורכ ואס נותר קודם זשריפכ, ומקיים זכז גס למלות זיטור חזקן עי"ש (וע"ה זשי"ת כוכב מיעקב ק"י קי"ד), וא"כ ככ"י כיון דחייב קבורכ לא זא קודם כחייב של שריפכ כנ"ל א"כ שפיר כוי מן כשפירין ואפרן מותר, אולם כ"ז לא ועל ארוכב למי אליבא דר"ש כנ"ל, דכיון דלדידכ גס גיכ"ג

של זכילכ אקור זכנאח, ולא כ"י מתלי תלוי האיסור של גיכ"ג כנ"ל, וא"כ כוי חייב כקבורכ קודם וא"כ איך מותר לזכנות מכאפר כנ"ל, אולם נראה דשפיר י"ל דאפר של כניד זטל זרוב אפר כפרה ומכ שק"י כתי"ר דר"ש ק"ל דמזי"מ לא זטל, וזכ כעיר תלמידו כ"י כהו"ז כמר ליזטשו רייך ל"י עפי"ד כתי"ר זק"י חת"כ ס"ק ח' דכא דכל הנקברין אפרן אקור כוא רק מדרכנו, וא"כ אפי"ז מזי"מ זטל לפ"ד כחוס' חולין ל"ט דמכ שאינו אקור רק מדרכנו אף לר"י מזי"מ זטיל.

וע"ד כד"ה זעיין מחילב מתוך כעס — כנכ זחוי"מ ק"י שלי"ג מזואר זרמי"ה זשם י"א כוא כר"י דמחילב מתוך כעס אינו פומר — וזפי"ה שם כזיא מכח"ה שחולק עי"ז וזש"ח חת"ס חוי"מ ק"י ק"ל כתב כ"י מכ שזכשכ כהו"ס ממכ שאמרינן זפי"ג גט פשוט דף ק"ס ע"ז דחקינו זכנו מקושר זאחורא דכתיב כוו וכווי קפדי טוכא ומגרזי זשיכו וכ"ה אי"כ משמע מכ שזכאדס עושכ מתוך כעס מכ"י — יש לדחות זכל ק"י עי"ש ונראה זכונת חת"ס כוא דשם אינו דרך כעס רק ענין. זשז"י זשכניס כס זעלי קפדי אכל מתוך כעס גמור שפיר י"ל דלא מכ"י, אולם לדעתי ל"ע מש"ס גיטין דף כ"ו דמזואר שם דזדין כוא דאפילו חורף נמי לכחוב רק מש"כ אין כוזנין דזימנין דכוי ל"י קטובכ זכדכ ורחה עלכ חרזק לה ניכלב ומעגן ומתויב לב עי"ש וזפי"ר רשי"י שם, ומככא כלא שפיר קשכ איך מכ"י כגט כיון דנותן לכ מתוך כעס, אולם השזתי דרכי דלדרכב מכלן ראי' לשיטת כר"י — דכנכ ל"ע לישנא דמעגן ומתויב לב מכ ענונא שייך כאן כיון דכ"ה מגורשה אולם לשיטת כר"י כנ"ל יתחא דכיון דנתן לב כגט מתוך כעס וכגט לא מכ"י ושפיר תמעגן על ידו גט זכ, אס כ"י זכאמ נראה דמחילב שאינו אכל כגט דעביד מעשכ כר"ע יודו דמכ"י גס מתוך כעס, ואולי זכ כונת חת"ס כנז"ל שזכז דיש לדחות זכל ק"י משום דגט שאינו דקצביד מעשכ. ולע"ל"ק מש"ס נדרים דף מ"ה אגני גליל קנטרנין כיו זכרש"י שם כעסקים כן ועכ"ז מכ"י נדרים שזדורו, וכן מזואר זש"ח כרש"ה"ה ק"י חרני"ז דקדש מתוך כעס כוי בקדש ועיין זכחזכות דף ק"ג ע"ז זכוס' שם ד"ה אכל דלפי פ"י ר"ת פליגי זכז אי מחילב מתוך לער כוי ממחילב זשעות, ועיין זרמי"ן פ"י חזריע דכשזועכ שזאשכ זשעזעכ זשעכ שטרעת ללדת מתוך לער אינכ ראי' לזכקיים משום שביא משועבדת לזעל משמע אכל זלא זכ כ"י חל אפי"ג דכשזועכ כיתכ מתוך לער, אולם כמזבן י"ל זיון לזכר לכעס וככר ככריעו דמחילב זדך כעס לא מכ"י, וזפרט זני"ד דאמירחו זכעס כ"י שיקח לו כמזשכון, ולענין משכון כלא מזואר זחוי"מ ק"י ע"ז דל"מ דחויי מדחי' ל"י, ואמננס כש"ך שם ס"ק קי"ד נראה ק"י דפליג עי"ז, אולם כחומים שם פליג על כש"ך עי"ש, וכ"ז איירי דלא כ"י כדך כעס אכל כיתכ שאמר לו זדךך כעס כדגר זרור דל"מ.

וע"ד כשאלכ שנמלא שם זכוכ"מ שני אנשים זיכולין לתקוע אולם כאחד שזוא ת"ח ויי"ש מרזים וזעל מוודין ענין אינו יכול לתקוע אלא לזד שזמל, וכשני שאין דומכ לו כן זיר"ש וזמעלות טוכוס אך יכודי פשוט וככר חוקע זדךך כחוקעין זלד ימיון, איזכ מכה לזחור לתקוע זר"כ ככע"ל אחרי זשזרי"ס אר"ס ק"י תקפ"ה מזואר שטוב לתקוע זלד ימיון.

לדעתי נראה שזכככוון יזחור לזחור זכתי"ח וי"ש כ"י מעלת עמליות מכריע נגד זכ. שזכרמ"ה כוזב רק זשזון שטוב לתקוע זלד ימיון אס אפשר, וזקמך ודמות ראי' נ"ל מש"ס יומא דף ל"ט דפליגי מתני' ור"ה קב"כ אר"י משום ר"א דמתני' ק"ל דזכך גדול מכניס שחי ידיו זקלפי ור"י משום ר"א דזכקן וזכך גדול מכניסין ידס זקלפי ומזואר שם דפליגי דמר קבר ימיונא דקבן עדיף משמאל"י דזכך גדול ומר קבר כ"י כדדי יתיבו, ואזן פסקין כמתני' כמזואר זרמי"ס פ"ז מכ' עזוביר"כ אלמא דשמאל דכ"ג עדיפא לנו, אי"כ מכש"כ זכז שביא רק מעלב תירא זודאי מן כמזוכר לזחור זכ"י משמעיו נאים, שזכ כרלו

החוזר ידו על התחונה, כתב אם אמר צע"כ לא מעלי מחל לו שיעבודו, וכי שם צע"כ ר' ירוחם דאם אמר לו הצע"כ כן מתוך כעס לא הוה מחילה, ובתורת חיים ר"פ גט פשוט [צ"כ ק"ס ע"ב] הקשה א"כ אמאי תקנוה גט מקושר לכהנים משום דזימנין דקפיד ומגרשין, ואי ס"ד מתוך כעס לאו כלום הוא, א"כ אין כאן גירושין ע"ש. ולק"מ התם דאטו אפי' ריח הגט אין צו, צחמי, וא"כ תיאסר לצעלה הכהן עכ"פ ומש"ה תקנו גט מקושר, אבל משמעתין קשה דלאו משום כהנים לחוד נתקן ואפי"ה קאמר דרתח זרק ליה ניהלה. ע"כ נלפע"ד דודאי אין להתיר אשת איש ע"י גט כזה והוה כספק מגורשת ולריכא גט שני, וגם אין לכופו בחיובי אישות כיון דעכ"פ זרק לה גיטא ויפה קאמר מעגן לה צב. ב.

ולא אשכח ספרא ושביק לה ואזיל ומעגן ומותיב לה. הקשו התלמידים הא מלי מימסר מילי לסופר ועדים למימר כתבו ותנו גט לאשתי. וי"ל דרוז ההולכים למדינת הים אינם מגרשים מחמת קטטה ועושים קשורים ותנאים צינו לצינה שאם יחזור לזמן כך וכך תהי ראויה לו עדיין וכדרך שעשו אנשי מלחמת צית דוד [שבת נ"ו ע"א], וכמו שעושים עתה צע"כ מ"ש מהרש"א בסוף המסכת עפ"י תיקון הר"י מפריש, ועושים צינעא ואין רוצה שידעו מזה אלא הוא ימסרנו צידה צעלמו. ועוד שאם לא ימלא גט מוכן ואינו רוצה להשאירה עגונה עולמית ע"כ יגרשנה כג"ל ע"י סופר ועדים צלי שום קשורים ותנאים ונמלא שהיא מגורשת לגמרי מצעלה וה"ל מעגן ומותיב, כמו שפירש"י לר"מ דמה שהיא מגורשת מצעלה נמי שייך צי תקנת עגונות אעפ"י דשריי לעלמא דקשים גירושים. א.

ולא אשכח ספרא. אבל אי הוה אשכח ספרא אפי' לא אשכח גיטא והוה צהיל ושיירא עוברת, מ"מ הו"מ למימסר מילי לספרא כצינמות קט"ז ע"א, אך אי לא אשכח ספרא ויאמר לאחרים אמרו לסופר הא קי"ל ס"פ התקבל [לקמן ס"ז ע"א] לא תעשה כזאת בישראל, והכי קי"ל [רמב"ם ה' גירושין פ"ג ה"ן]. אמנם איכא התם כמה אמוראי ס"ל תעשה כן בישראל, וא"כ לדידכו ליכא הכא משום תקנת עגונות, וא"כ למאי דקי"ל ת"ק ר"א הוא,

טפי מכל הנך דר"פ כל הגט, ומכ"ש דספיקא נמי איכא דלמא לא עביד מחמת כעס וא"א להחזירה תו לבעלה כהן, ואה"ו דצריכה גט אחר ממנו, והוה דקדוק לשון הש"ס [התם] ומפסדי נשיהו, פי' שמפסיד בהנם דהגט אינו כלום ומ"מ נתגרשה ממנו הוואיל והוא כהן, לכן תקנו מקושר אדהכי מייתיב דעתיה ולא יגרש, וא"נ יגרש לא מחמת כעס עביד דכל כך לא הי' כעסו עליה כנלע"ד נכון. וא"כ ה"נ נימא דרתח עלה זוריק גיטא ומעגן דאינה ניתרת לעלמא בהאי גיטא הוואיל ומחמת כעס גירש, ולפעמים אינו רוצה לגרשה בגט אחר, ואפשר דבכעסו עריק לעלמא, ומכ"ש כשהוא כהן, לכן אסרו לכתוב טופסי גיטין, עכ"ל. — וע"ע שו"ת חו"מ סי' ק"ל ד"ה ומובן.

לריק להניח זמן בארוסה משום גיטה קודם לזנה, ולפ"ז חומר בארוסה מבגושא דע"י שנכתב ארוסה והוא יגרש אותה אחר הנישואין יש לחוש, משא"כ בגט נשואה שע"י שליח ול"ע. ב.

מפני תקנת סופרים. הרמב"ם צפי' המשנה מפרש כן [וכן צה' גירושין פ"ג ה"ז], ולא כר"ח דמפרש מפני תקנת עגונות. ונפקא מני' לדינא לעיל גבי הכל כשרים לכתוב את הגט ע"ש צרשצ"א בחידושים [כ"ג ע"א ד"ה ורצ יהודא אמר שמואל, וצשמעתין ד"ה והוא ששייר]. ולכאורה הי' לו לפסוק כר"ח דהוא מרא דש"ס עפי מר' יהונתן. אלא שנראה דלמעמא משום תקנת עגונות זה לא שייך צשמעתי עבדים והי' פסול אפי' לת"ק, וא"כ לר"א דפוסל בגיטי נשים כ"ש שחרורי עבדים וה"ל למחשצנהי כדברי ר"א ד' דברים שוו גיטי נשים לשחרורי עבדים, אט"כ משום תקנת סופר הוא, ומאן דמפרש משום תקנת עגונות לא חש להך צרייתא דשלשה דברים שוו גיטי נשים לשחרורי עבדים, אלא סמיק אתוספתא דמיייתי הרשצ"א [ד"ה ר"א מכשיר], אבל אן אסתמא דש"ס דלעיל סמכינן דסקיל וטרי צהך צרייתא דשלשה דרכים וק"ל.

דף ב"ו ע"ב: תרי תנאי ואלביא דר"א. לאו דוקא תרי תנאי אליבא דר"א דאיכא למימר ת"ק דר' יהודה הוא ר"ש דס"ל כר"א לעיל יו"ד ע"ב, ואיכא למימר דצהא דגזר עופס אטו תורף לא ס"ל כותי, וכן אשכחן עובא צהאי מסכתא, עיין לקמן פ"ו ע"א מתני' דשלשה גיטין פסולים ס"ל כר"א דע"מ כותי, אלא דס"ל להחמיר לפסול צהין עדים חתומים משום תקון העולם, ור"א פליג צסיפא דתיקון צעלמא הוא וצדיעצד כשר ע"ש צרי"ף וראשונים, וא"כ הי' איכא למימר דכותי ולא נלטרך לדחוק תרי תנאי אליבא דר"א, ונפקא מיני' דלא אלטרך לן מ"ש תוס' [ד"ה אבל סיפא], דלר' יוחנן ע"כ מתני' ר"מ היא דאמר לו אחיות איני יודע מי שנאן, ולפי כ"ל אין זה מוכרח ושפיר מלי לאוקמא ת"ק כמאן דס"ל צעלמא כר"א וק"ל. ועיין מ"ש צזה לקמן צשמעתין א"ה. א.

וזריק ליה ניהלה ומעגן ומותיב לה. נחק רש"י צלשון עיגון, ועיין חי' ר"ן דלא מלינו עיגון אם לא תהי צקוקה לצעל צלי גט. והנה צחו"מ סס"י של"ג גבי פועל

(צב) ובחי' מסכתין במהדר"ק כ' בזה"ל:

ורתח עלה זוריק ליה ניהלה ומעגן ומותיב לה. עיין ברשב"א שקשה לו מאי עיגון שייך כאן כיון דפטרה בגט. ולפע"ד לפמ"ש בש"ע ח"מ סס"י של"ג דפועל החוזר בו ידו על התחונה ואם אמר לו בעה"ב צא מעמדי מחל לו שעבודו, וכי שם בשם ר' ירוחם ז"ל דאם אמר לו כן בדרך כעס לא הוה מחילה ע"ש, ובס' תורת חיים ר"פ גט פשוט [ב"ב ק"ס ע"ב] הקשה עליו מדאמרינן התם דתקנו מקושר משום כהני דקפדי ומגרשי נשיהו ומפסדי להו תקנו מקושר אדהכי מייתיב דעתיה, ואם איתא לדברי ר' ירוחם הא מה שאדם עושה בכעס לאו כלום הוא. ולפע"ד דדברי רבינו ירוחם שרידין וקיימים, מיהו לא גרע מריח הגט דפוסל לכהונה ועדיף חתם סופר <על הש"ס> - גיטין א / סופר, משה בו שמואל [עמוד 192] {2112470}

תשובות חדשות לרבינו עקיבא איגר פז

שצני ציתו מרובים יכולים הצעלים לעכב ולמחות בשוכר הכוא, כדמשמע להדיא מדברי הגהת ש"ע סימן שס"ג סעיף י" י"ל דגם היורש אינו זוכה בזה ול"ע לדינא.

וה"ה הגאון מוהר"ם נ"י חצ"ק ש"ל נ"י השיב לי שכוונתי לדעתו שכו"כ מהכ"ה דהניחה להם חציהם פרה שאלה דע"כ הא דאין השואל וכו' היינו רק לכתחילה בעלמא, אבל אי עבד וחזר והשאל ללאחר מה דעבד עבד, ותמה על דברי הרשב"א בתשוב' שהוצא צ"י ס"י שמי"ב שנראה דעמד במצוה זו וחילוקו שם ל"ע.

סימן ה

עובדא זה לידי בחד שהוליא שטר חוב על חצירו, ולריבוי הטענות שהנחצב טוען שלא נתחייב לו כ"כ ושכלול בתוכו ריבית קלואה וכדומה, ונתקוטטו יחד וצאו לכלל כעס, אמר החוצב לנחצב שנים ושלש פעמים אני מוחל לך כל החוב ואיני מבקש פרוטה א', והא לך השטר וקרע אותו כחפ"ך, ואחרי הימים חזר החוצב לחצוב חובו ואמר שמחילתו היה מחוך כעס ולא מחל לו כלל שלם.

נלע"ד דאין ממש צטענת החוצב, כיון דכבר מחל לו, ומחילה אינו לרי"ך קנין א. אף בלא החזיר לו השטר ס"ל להרבה פוסקים דמהני מחילה צעל פה.

ומה שטוען דהיה מחוך כעס, אין בזה ממש, דלא מלניו דקנין או מחילה בכעס יהא נקרא מחילה או קנין צטעות, ולכל הדברים הוי כפקח לכל

אונם דהיה לרי"ך לשלם הכל חוץ מכשיעור פועל צעל, אם כן צודאי מספיק לחצוב כפועל צעל ממה שנשאר ציד השוכר, ובחמת לדינא אין נ"מ כ"כ כיון דהרמ"א לא הכריע להלכה צין דעת המהר"ם צ"צ לדעת הרשב"א, וא"כ יכול המשכיר לומר ק"ל כהרשב"א דמדינא לרי"ך לשלם הכל, ואני מנכה לו כפועל צעל ממה שנשאר צידך, אולם למסקנת הש"ך להכריע דעת הרשב"א דהעיקר כהמהר"ם צ"צ עיי"ש בזה הספק כנ"ל, ול"ע לדינא.

עוד טענה הבת היורשת שרואנה לדור שם במקום אמה ולהשלים דמי השכירות, ונסתפקתי לדינא לפי מה דמסיק הסמ"ע סימן שט"ז ס"ק ה' דמשכיר לחצירו דירה צציתו אינו יכול השוכר להשכיר לאחר דיכול לומר אותך אני יכול לקבל, אבל אחר איני יכול לקבל עיי"ש, א"כ א"י דמהאי טעמא יכול המשכיר לומר להיורש אותך א"י לקבל, וכמו כן בעלמא בשוכר בית אם צני ציתו של היורש מרובים, י"ל דאינו זוכה לדור שם, כמו דשוכר אינו יכול להשכיר למי שצני ציתו מרובים כדאיחא בש"ע שם רס"י הנ"ל, או דנימא אף דאינו יכול להשכיר, מכל מקום ירושה דממילא עדיף וצרא כרע"י לחצוב, ואין להציא ראייה מהכ"ה דהניח להם חציהם פרה שאלה דמשתמשים בה כל ימי שאלתה, אף דחציהם לא היה לו רשות להשאל דאין השואל רשאי להשאל, ד"ל דבחמת גם בהשאל חציהם לאחר לא היה הצעלים יכולים להוליא מידו, ד"ל דאין השואל רשאי להשאל היינו רק לכתחילה בעלמא, (ובחמת עדיין לא מלאתי דין זה, דהפוסקים כהצו דאין השואל היינו לכתחילה, אבל מ"מ דיעבד לא מקרי פושע לומר אין ראוני, ולא ציאר בזה השאל לאחר והצעלים צאים להוליא מידו ולעכבו מלהשמש אם זהו בכלל לכתחילה או דיעבד), מה שאין כן הכא דאף דיעבד אם השוכר השכיר למי

2. כתובות ל"ד ב', ב"ק קי"ב א'.
3. רי"ף פרק המפקיד דף כ'.

1. ע' ש"ע ח"מ סי' י"ב ס"ח.

2. כתב הסמ"ע שם ס"ק ז' וצריך הנותן להחזיר

פח תשובות חדשות לרבינו עקיבא איגר

אף דהוא קנס הי"ג על ד' והי"ג. ולעני"ד י"ל דזכא לאשמעי' גוף הדין דפטור מכפל אף למאן דס"ל דזקנס לא אמרינן קלז"מ [דזללא"ה לריך לומר כן זכוונת הרמז"ס] מ"מ פטור, דאם אין גניבה היינו אין קרן אף דחייב קרן מטעם דנתחייב זשעת שאלה, מ"מ כפל רק על חיוב קרן דגניבה דמכחו זכא הכפל אצל לא מה שנתחייב קרן מקודם ונטעה זע"ת, ואלו טבחו זחול דרך גניבה היה חייב דאף דנתחייב מקודם, הא גם על שעת הגניבה ראוי לחייבו, ונ"מ לענין אס הוקרה זשעת הגניבה, אצל זטבחו זשעת דמחייב רק מכח עידן שאלה לא מיקרי קרן לענין חיוב כפל וד' והי"ג.

ובזה י"ל לקיים מה שכתב הרב המגיד הג"ל דהרמז"ס היה לו גירסא אחרת, ולעני"ד יש להוסיף דהרמז"ס היה לו גירסא הפוכה, דזלשון קמא והיינו דר"פ וזלשון זתרא ופליגא דר"פ, והיינו דלפי הגירסא שהיה להרמז"ס שאם אין גניבה זזה י"ל דהכי אמרי' ורז פפא פרה אחר לאשמעינן, ומשני סד"א אחייב ליה זאונסי' היינו דיהיה זה מיקרי יש קרן קמ"ל דמכל מקום לא מיקרי יש קרן וכג"ל, ולזה אמרינן זלשון קמא והיינו דרז פפא, אצל זלשון זתרא מוכח דפליגא, דאלו רז פפא סזירא ליה הכי לאשמעינן זאמת דאינו חייב זשעת שאלה, הו"ל לומר זטבחו שלא זדרך גניבה, דהא הכי יסוד דאם אין גניבה לא חידש יותר מדרבה, ולפי זה מיוזז מה דפסק הרמז"ס כלי"ק משום דהיינו דר"פ.

דבריו, ואף שהרמ"א זחוכ"מ סוף סימן שלי"ג כתב ויש אומרים שאם אמר לו דרך כעס שאינו פטור ומקורו מדברי רי"ז, ג"ל דקאי דוקא אשלמעלה דזאם אמר לפועל לך מעמדי פטור זלא מחילה, ועל זה אמר דאם אמר לו דרך כעס, ר"ל הכי ליטנא דלך מעמדי א"ל זדרך כעס אינו פטור, דאז לא הוי ליטנא דמחילה, אלא כדוחפו לחוץ לך מעמדי ולא אראה פניך, אצל זמוחל לו ממש אף זדרך כעס מהני, וקא"ת נוטה לזה ליטנא דהלבוש, ואין אחי ספר הרי"ז לעיין זו, אולם לעני"ד מדלא נזכר הכי דינא רק זסוף סימן שלי"ג הג"ל, נראה לי זרור דמיירי דוקא זליטנא דלך מעמדי, מה שאין כן זמחילה ממש כנלע"ד זעזכ"י, והסכים עמי ש"ז הג"ל מוהר"ם וי"ל נר"ו.

סימן ו

לבן אחי ג"י לק"ק ווילעהן

במ"ש זדברי הש"ך 1 סימן שמי"א 2, אמת זדברי הש"ך ממש דברי הלחם משנה 3.

ומ"ש זן אחי ג"י ליישז לשון 4 ואם אין גניבה היינו דאם אין כפל אין ד' והי"ג, לעני"ד אף דכן הוא, אצל א"א לומר כן זרמז"ס, דממני"פ איך פשוט הכפל יותר דאין לו מד' והי"ג, דאם על הכפל קלז"מ

3. בפתחי תשובה שם הביא דעת תורת חיים שדחה שיטה זו.
4. ראה אמרי בינה חו"מ דיני דיינים סימן כ' אות ה'.

1. חר"מ.
2. ס"ק ו'.
3. פרק א' משאלה ופקדון הלכה ה'.
4. לשון הרמב"ם פרק ג' מגניבה ה"ד היתה פרה

שאלה אצלו יטבחה בשבת דרך גניבה פטור אף מן תשובות חדשות לרבינו עקיבא איגר / איגר, עקיבא בן משה {עמוד 100} (2112470)

- הכפל שהרי איסור שבת ואיסור גניבה באין כאחת,, ואם אין גניבה אין טביחה ואין מכירה עכ"ל.
5. הרב לחם משנה גם דחה פשט זה ברמב"ם, וכתב דמשמע דהכי קאמר דכיון דליכא קרן דהיינו גניבה מפני כן פטור מן הכפל ומן ד' והי"ג, דבכ"מ שהזכיר לשון זה באלו נערות פירושה הכי הרי.
6. ראה דרוש וחדוש לכתובות ל"ד ב'. ראה מה שכתב המאירי כתובות שם ואם הניח להם אביהם קרקע חייבין אף במתה מאליה, מתורת פרעון חוב אביהן שמשעת שאלה נתחייב האב בזורתה. הרי הם ממש דברי הרמב"ם,

אחד נותנין חלק. אמנס צפי רבינו חננאל שם כתב, ואמרו לראש המשמר כו', משמע שהיה מתחלק למשמרות.

ובתוספתא סוכה (פ"ד הי"א) איתא, לחם הפנים עבודתן צמסמר הקצוע ואכילתו בכל המשמרות, כינוד הוא עושה נותן חצי חלה לכל משמר ומשמר והן מתחלקין ביניהן. ר' יהודה אומר המחלק עומד על הרוצד שצאלום מפריש ומניח מפריש ומניח לכל אחד ואחד צא ונוטל חלקו. ופירש המנחת צבורים דצרי ר' יהודה, זה שהיה מחלק מפריש פירש לחצאין כל חלה וכל משמר נוטל מחצה. ולדצריו אינו מצואר צמה נחלקו ת"ק ור' יהודה. אמנס צחסדי דוד שם כתב לפרש פלוגתייהו צהחקירה שכתצנו צאופן חלוקה, דת"ק קאמר דצרישא הממונה חולק חצי חלה לכל משמר, והדר פליג ראש כל משמר אותה חצי חלה צין משמרתו. ור' יהודה ס"ל דצרישא חולק ופורס הממונה ומנח, והדר אחו כל חד יהיה מי שיהיה ושקיל. וכמז עוד החסדי דוד, דאף לדעת ר' יהודה, הוא דוקא

אחד נותנין חלק. אמנס צפי רבינו חננאל שם כתב, ואמרו לראש המשמר כו', משמע שהיה מתחלק למשמרות.

ובתוספתא סוכה (פ"ד הי"א) איתא, לחם הפנים עבודתן צמסמר הקצוע ואכילתו בכל המשמרות, כינוד הוא עושה נותן חצי חלה לכל משמר ומשמר והן מתחלקין ביניהן. ר' יהודה אומר המחלק עומד על הרוצד שצאלום מפריש ומניח מפריש ומניח לכל אחד ואחד צא ונוטל חלקו. ופירש המנחת צבורים דצרי ר' יהודה, זה שהיה מחלק מפריש פירש לחצאין כל חלה וכל משמר נוטל מחצה. ולדצריו אינו מצואר צמה נחלקו ת"ק ור' יהודה. אמנס צחסדי דוד שם כתב לפרש פלוגתייהו צהחקירה שכתצנו צאופן חלוקה, דת"ק קאמר דצרישא הממונה חולק חצי חלה לכל משמר, והדר פליג ראש כל משמר אותה חצי חלה צין משמרתו. ור' יהודה ס"ל דצרישא חולק ופורס הממונה ומנח, והדר אחו כל חד יהיה מי שיהיה ושקיל. וכמז עוד החסדי דוד, דאף לדעת ר' יהודה, הוא דוקא

ובתוספתא סוכה (פ"ג הי"ז) איתא, ולחם הפנים צרגל מתחלקת לכל המשמרות לאנשי משמר. וצחסדי דוד שם כתב לפרש הלשון לכל המשמרות לאנשי משמר, היינו דצתחילה הממונה מחלק הכל לעשרים וארצע חלקים חלק לכל משמר, ושוצ ראש כל משמר מחלק חלקו צין אנשי כל משמר, ואתיא כרצנן צתוספתא שלהי סוכה ע"ש. וצחזון יחזקאל סוכה שם, כתב לפרש צהיפך דאתיא כר' יהודה, וז"ש לכל המשמרות לאנשי משמר, שכל כהן צא ונוטל חלקו, ולא שראש המשמר נוטל חלק צעד כל המשמר, דא"כ נמצא שחלק אכילתו של כל כהן אינו שוה, דיש משמר שהוא מרובה צאוכלוסין ויש שהוא מועט צאוכלוסין, וצקרא כתיב חלק כחלק יאכלו ע"ש.

חלק כחלק יאכלו מלבד ממכריו על האבות (יח, ח).

וי"ל עפ"י מ"ש צצרכות (יז א), מרגלא צפומיה דאציי כו' מענה רך משיצ חמה. וכתב צעיון יעקב שם, לפי שאציי היה כהן מצני עלי וכהנים קפדנים הם, לכן הרגיל עצמו לומר כן שיהא דצורו צנחת ומשיצ חמה ע"ש. וצדרך זה כתב לפרש צספר צרכת אהרן עמ"ס צרכות (מאמר קכג), צמ"ש שם (טו צ) ר' אלעזר צמר דמסיים צלותיה אמר הכי, יה"ר מלפניך כו' שצשכן צפורינו אהבה אחוה ושלום וריעות כו', לפי שר' אלעזר היה כהן כדאיתא צמו"ק (כח א) שהיה אוכל תרומה. לכן התפלל שלא תשלוט צו מדת המריצה וקפדנות המצוי צכהנים, אלא

כתב רש"י לצד ממכריו על האבות, מה שמכרו האבות שקצעו המשמרות, ומכרו זה לזה טול אחת צצתך ואני אטול צצתי. צענין חילוף המשמרות צכל צצת, איתא צמשנה חמיד (לצ צ) ומוצא צצרכות (יא צ), וצצצת מוקיפין צרכה אחת למשמר היוצא. פירש"י למשמר היוצא, שהמשמרות מתחלפות ציום הצצת, כדאמרין צסוכה (נו צ). וצצרכות שם (יב א) אמרו מאי צרכה אחת, א"ר חלצו משמר היוצא אומר למשמר הכנס, מי שצכן אח שמו צצית הזה הוא ישכין ציניכס אהבה ואחוה ושלום וריעות. ויש להצין למה היוצרכו לצרכה זו צכל משמר ומשמר.

סוד. וזנועם אלימלך (פ' משפטים) צפסוק אלהים לא תקלל, כתב דכהנים קפדנים הם מחמת שהכהן יש בו נד קדושה יתירה ואורייתא הוא דמרתחי ליה ע"ש. וכעין זה כתב בחי' חת"ס שנת (קמט ז) ד"ה ועמך כמריצי כהן, דהוא צטבעם כהנים קפדנים ע"ד (קהלת א, יח) יוסיף דעת יוסיף מכאוב, ונהי שעכ"פ מעולם קדושתם הם רודפי שלום ועבדין עובדא דאהרן, מ"מ צטבע הם קפדנים ע"ש. ועיין עוד בצפסוק תורת משה פ' פנחס (דף קיח ד"ה הנני נתן לו את בריתי שלום), ובספר רשפי אש מהרה"ק מנעשכיו ז"ל (אות נג) ע"ש.

והחת"ס בתורת משה פ' תלוי (דף קז ד"ה דורש טוב), וכ"ה דדרשות חת"ס (דף קעג ע"ב), כתב ע"ד הלל מה שאהרן היה יותר רודף שלום ממרע"ה, ובמרע"ה מלינו חרון אף ולא באהרן, משום שמרע"ה היה מעותד להיות כהן, אלא הואיל שסירב בשליחות ניטלה הכהונה ממנו וניתנה לאהרן, כפירש"י בפ' שמות (ד, יד) צפסוק הלל אהרן אחיך הלוי, נמצא נשאר למשה קפידת כהן, משא"כ אהרן שלא היה כהן בעצם תולדתו ע"ש. ונראה מש"כ החת"ס ע"ד הלל, הוא משום דלפי מה שהבאנו לעיל, שההקפדה בכהנים הוא מחמת רוב דעת וקדושה יתירה שבהם, א"כ מה צכך שאהרן לא היה כהן בעצם תולדתו, הרי אין הסיבה מטבע התולדה. וגם בדבריו כאן מסיים החת"ס צטעם מה שישראל הם קפדנים יותר מכל אזה"ע, לפי שהם כהנים של שצעים אומות כדכתיב ואחס תהיו לי ממלכת כהנים, וכל שקדושתו יותר מרגיש יותר ומקפיד יותר לפי דקותו, ובאזה"ע לפוס עובי מוחו אינו מרגיש ואינו מקפיד ע"ש. מבואר גם מדבריו כאן שהסיבה הוא מקדושה יתירה ולא מטבע התולדה. ונפ"מ בזה לפי האמור שאין הדבר דרך טבעי שטבוע בדמם של כהנים מדת

ישכון בגבולו אחוה ושלום ע"ש. וצדק זה יוצן היטב גם נוסח הצרכה שהיו מצרכין משמר היוצא למשמר הנכנס, הוא ישכין ציניכם אהבה ואחוה ושלום וריעות, לפי שכהנים קפדנים הם, לכן היו מצרכין אותם שישכון ציניהם שלום וריעות.

ובענין כהנים קפדנים הם, הנה בחז"ל לא נמצא להדיא שאמרו כהנים קפדנים הם, אלא כן מתבאר ממ"ש צ"צ (קס ז) אחרא דכהני הוו והוו קפדי טובא ומגרשו נשייהו ע"ש. ובשנת (קמט ז) מהו דתימא הואיל וכתיב ועמך כמריצי כהן כו' ע"ש. ובקידושין (ע' ז) אם ראית כהן בעזות מלח אל תהרהר אחריו שנאמר ועמך כמריצי כהן, פירש"י שהם צני מריצה. ובמהרש"א שם כתב, שמתוך יחוסו וחשיבותו של כהן הוא עומד במריצה ואינו שותק, שלפי דעתו מתוך חשיבותו אין ראוי לעבור על מדותיו ע"ש. ובירושלמי יצמות (פ"ח סה"ג) אמרו, עיקר טירונייא שבהן ועמך כמריצי כהן, פירש הקרבן העדה שכן דרך הכהנים להיות עזים וקנטרנים ע"ש. ועיין ביערות דצש (דרוש א' ע' נד) שכתב, בעו"ה ציותר סביב הקדושה יתהלכו רשעים וגברו כחות החילונים, והיה במקום קדושה ואהבה כעם, וכמ"ש כהנים קפדנים הם, וכהן הוא מסטרא חסד ורחמים גמורים ואין בו כעס כלל כאהרן רודף שלום, אבל בעו"ה נהפך הכל מקנה אל קנה ע"ש. ובספר עוד יוסף חי (דרשות) פ' אמור (ע' רלו), כתב כי טבען של כהנים להיות להם מעט כעס, דכתיב ועמך כמריצי כהן ע"ש. והנה מש"כ מעט כעס, לכאורה מהמקורות שהבאנו משמע שר"ל יותר ממעט, וכן בגמ' צ"צ שם אמרו והוו קפדי טובא.

ובאגרא דפרקא (אות קלד), כתב, מ"ש רז"ל דכהנים קפדנים הם, הלא כהן מסטרא דימין חסד, ע"ש מה שביאר בזה ע"ד